

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

PISA 2012 ontsluit: de naakte cijfers

Geplaatst op donderdag 13 februari 2014 |

SHARE

De studiedienst van de Oproep voor een democratische school (Ovds) heeft een autonome en originele analyse uitgevoerd op de data die de PISA-enquête 2012 ons aanlevert. Deze analyse bevestigt ongelukkig genoeg de catastrofale situatie van het Belgische onderwijs (zowel aan de Vlaamse als aan de Franstalige kant) op het vlak van sociale rechtvaardigheid. De studie brengt ook nieuwe elementen aan om de oorzaken van deze situatie te begrijpen, namelijk de sterke academische en sociale segregatie van leerlingen in ons onderwijs.

De publicatie van de PISA-resultaten doet altijd veel inkt vloeien. In Vlaanderen onthoudt men vooral dat het Vlaams onderwijs bovenaan de landenrangschikking staat voor de gemiddelde prestaties, hoewel de groep leerlingen met een topscore is verminderd, en dat het Vlaams onderwijs andermaal beter scoort dan het Franstalig onderwijs. In Franstalig België verheugt men zich over de stijging van de gemiddelde prestaties, hoewel de achterstand op bv het Vlaams onderwijs betekenisvol blijft. In Frankrijk zit men in zak en as wegens de daling op de hitparade van de OESO.

Het merendeel van de commentatoren hecht veel waarde aan het klasement van de verschillende landen volgens hun gemiddelde prestaties. Dit is nochtans het minst interessante aspect van de PISA-onderzoeken. Er is doorgaans veel minder interesse voor wat PISA aan het licht brengt op het vlak van de sociale ongelijkheid in het onderwijs. Het zijn nochtans de onderwijssystemen van Vlaanderen en de Franse Gemeenschap (omgedoopt tot "Federatie Wallonië-Brussel") die samen met Frankrijk en Luxemburg de weinig eervolle titel van kampioen van de sociale ongelijkheid wegkopen. "

De tweetalige lerarenorganisatie Oproep voor een democratische school (Ovds) – Appel pour une école démocratique (Aped) heeft op basis van de gegevens van PISA 2012 een eigen statistische analyse gemaakt waarvan we hier de resultaten voorstellen.

België blijkt, samen met Frankrijk, het West-Europese land waar het onderwijs op sociaal vlak het meest ongelijk is. In Vlaanderen en in Frankrijk is de toestand op het vlak van sociale ongelijkheid verslechterd. In het Vlaams onderwijs is het verband tussen de schoolprestaties en het studieniveau van de ouders het sterkst en is de prestatiekloof tussen autochtone en allochtone leerlingen het grootst, zelfs bij identieke sociale afkomst.

Onze studie toont aan dat deze sociale ongelijkheden of ongelijkheden in verband met de immigratie vooral het resultaat zijn van sterke mechanismes van segregatie. Van 19 West-Europese onderwijssystemen blijken leerlingen van allochtone origine in Vlaanderen de meeste kans te hebben om terecht te komen in "concentratiescholen". In de Federatie Wallonië-Brussel en in Frankrijk is het percentage zittenblijvers het hoogst van West-Europa en de impact van de sociale afkomst op een mogelijk zittenblijven is er bijzonder groot. Vroegtijdige selectie, quasi-marktwerking, concurrerende netten en sociale polarisatie van de onderwijsinstellingen, zo typisch voor het Belgisch onderwijslandschap, steken nu ook meer en meer de kop op in Frankrijk.

De PISA-resultaten kunnen zeker nog uitgediept worden. Wij hopen dat meerdere vorsers van onze universiteiten en hogescholen in de komende maanden en jaren op basis van de schatkamer aan gegevens die de PISA-onderzoeken leveren, verder grondig wetenschappelijk onderzoek zullen verrichten. Wij vonden het opportuun om nu met onze bevindingen naar buiten te komen, op enkele maanden van belangrijke verkiezingen in ons land. Het zou een goede zaak zijn als het nastreven van een democratisch onderwijs centraal zou staan in het politieke debat. In onze studie beperken we ons niet tot vaststellingen. Wij stellen ook structurele maatregelen voor om de vrij catastrofale situatie op het vlak van de sociale ongelijkheid in ons onderwijs te keren. Deze maatregelen zijn : een lange gemeenschappelijke stam, algemene en polytechnische vorming van hoog niveau voor alle jongeren, een fusie van de netten, paal en perk stellen aan de vermarkting, een betere omkadering en remediëring in plaats van zittenblijven en selectie...

[Download hier de studie.](#)

Oproep Voor een Democratische School - 29 januari 2014